

Beslut om syfte, skäl och föreskrifter samt fastställande av skötselplan för naturreservatet Aboda i Högsby kommun, Kalmar län

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar att ändra syfte, skäl och föreskrifter för naturreservatet Aboda.

Naturreservatets geografiska utbredning som beslutats den 17 december 1973 om bildande av Aboda naturreservat (dnr 4344-1973) är oförändrad.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet fastställer Länsstyrelsen en ny skötselplan för områdets långsiktiga vård (bilaga 6).

Vidare beslutar Länsstyrelsen att återta förvaltningen av reservatets naturvårdsskötsel. Högsby kommun behåller förvaltningen av reservatets friluftsliv.

Länsstyrelsen upphäver Länsstyrelsens beslut den 17 december 1973 om bildande av naturreservatet Aboda med tillhörande skötselplan i Högsby kommun när detta beslut vinner laga kraft (dnr 4344-1973).

Det här beslutet riktar sig till dig som är fastighetsägare eller har en annan rättighet i området, som till exempel fiskerätt, jordbruksarrende, jakträtt eller ledningsrätt.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Aboda
NVR-id:	2002646
Län:	Kalmar
Kommun:	Högsby
Församling/socken:	Kråksmåla
Natura 2000-område som berörs:	Del av Alsteråns vattensystem (SE0330218)
Lägesbeskrivning:	12 kilometer söder om tätorten Högsby

Fastigheter:	Se bilaga 3, sakägarförteckning
Ägarkategorier:	Kommun och enskilda
Areal:	125 hektar
Förvaltare av naturreservatet:	Högsby kommun/ Länsstyrelsen Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda, utveckla, nyskapa och återställa naturmiljöerna lövträdsrik blandnaturskog, barrnaturskog, kalkbarrskog, ekskog, sumpskog, blomrika marker, solitära grova träd av främst ek och tall, bergbranter, trädklädd betesmark och särskilt värdefulla vattendrag. Naturmiljöernas ekosystem med dess strukturer och funktioner samt en rik biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas.

Vidare syftar naturreservatet till att tillgodose ett område för ett aktivt friluftsliv och ett attraktivt besöksmål.

Syftet är också att bevara upplevelsevärden knutna till en tyst naturmiljö med synlig stjärnhimmel utan ljusföroreningar.

Reservatet ska bidra till en grön infrastruktur inom värdetrakten Allgunnen. Vidare ska reservatet också bidra till att hotade, sällsynta och missgynnade arter bevaras och helst ökar för att långsiktigt kunna fortleva.

För att tillgodose syftet med naturreservatet behövs:

- Att områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar jord- och skogsbruk och olika typer av exploatering
- Främjande av andelen lövträd, i lövskog, barrskog, svämskog och blandskog och trädklädd betesmark med inslag av luckor gläntor och brynmiljöer
- Intern dynamik med åldrande och döende träd i barrskog
- Frihuggning av vidkroniga och äldre träd av främst ädellövträd
- Utveckling av trädens åldersfördelning, artmässiga variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, nedbrytningsstadier och grovlekar
- Naturvårdsbränning i skogs- och gräsmark
- Restaurering av hydrologi
- Restaurering, nyskapande och underhåll av mosaikartat skogsbete, trädklädd betesmark och slåtteräng

- Restaurering och bevarande av värdefulla livsmiljöer för arter i vattendraget.
- Främja möjlighet till naturnära aktiviteter, naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Skälen för beslutet

De prioriterade bevarandevärdena är områdets höga friluftsvärden, upplevelsevärden och naturvärden knutna till lövträdsrik blandnaturskog, barrnaturskog, kalkbarrskog, ekskog, sumpskog, bergbranter, vattendrag och grova träd av främst ek och tall. Viktiga strukturer är olikåldrighet i trädsiktet, glest trädklädda ytor, solexponerade träd, mulmträd, död och döende ved samt gläntor och brynmiljöer samt en hög artrikedom med många rödlistade arter.

Reservatet ska bidra till livskraftiga populationer av områdets skyddsvärda arter, till exempel hårklomossa. Naturmiljöerna på Aboda klint är viktiga för att skydda hotade arter i området och bidra till en grön infrastruktur i ett värdefullt skogslandskap där även Hornsö-Allgunnen-området ingår.

För att områdets natur- och friluftsvärden ska bevaras och utvecklas behövs skötsel av naturmiljöer och underhåll av friluftsanordningar. De värdefulla delarna av skogen behöver skyddas mot produktionsinriktat skogsbruk. De höga värdena motiverar att området ges ett förstärkt långsiktigt skydd genom att fastställa nytt syfte och nya föreskrifter för naturreservatet.

Detta beslut innebär att tidigare lydelse av syfte, skäl och föreskrifter i beslutet som fattades 1973-12-17 (dnr 4344-1973) upphävs. Länsstyrelsen får endast upphäva sådana beslut, helt eller delvis, om det finns synnerliga skäl.

Länsstyrelsen bedömer att det nya syftet, skälen och föreskrifterna innebär ett starkare skydd än tidigare och dessutom möjliggör den skötsel som krävs för att uppnå ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som legat till grund för bildandet av naturreservatet och utpekandet av Natura 2000-området. De synnerliga skälen för ändringen i denna del anses därmed vara uppfyllda.

Beskrivning av reservatet

Naturresevatet Aboda ligger ca 12 kilometer söder om tätorten Högsby (se bilaga 1, översiktskarta). Reservatet bildades 1973 på grund av områdets betydelse för det rörliga friluftslivet och för dess höga naturvärden. I väster gränsar reservatet till fiskesjöarna Kvillen och Kleven. I den kuperade terrängen finns varierad natur med naturskogsartad barrskog, branta klippväggar, lummiga lövskogar och kuperat odlingslandskap. Här finns rikligt med rödlistade arter och signalarter för värdefull skog av lavar, mossor, svampar och kärlväxter.

Berggrunden domineras av smålandsporfyrr med stråk av basisk diabas. I barrskog på basisk mark växer signalarterna blåsippa, vippärt, sårläka och myskmadra. I den äldre barrskogen med sumpskogsinslag växer de fridlysta orkidéerna knärot och korallrot och signalartsmossorna källpraktmossa och stubbspretmossa.

I den blockrika ekskogen finns senvuxna ekar, ofta täckta av fällmossa, guldlocksmossa och ekskinn. På ekarna förekommer flera rödlistade lavar som till exempel rosa skärelav, gulvit blekspik och gul dropplav. I öppnare lägen finns enstaka grova spärrgreniga ekar och i den östra gränsen finns några äldre hamlade askar med bland annat klosterlav och blek kraterlav.

I den tillfälligt översvämmade lövskogen som gränsar mot Badebodaån finns rikligt med lågor och torrakor. På träd och stenblock finns flera signalarter av lavar och mossor som till exempel glansfläck, hårklomossa (upptagen i bilaga 2, art- och habitatdirektivet) och stenporella. Endast en mindre del (0,3 hektar) av vattendraget ingår i reservatet.

I skogen finns en motionsslinga och två pulkabackar med grillplatser. Vid Klevens strand finns en badplats med brygga, parkering, grillplats och vindskydd. I söder korsar Högsbyleden reservatet och passerar lämningarna av Aboda kvarn. Uppe på berget finns Aboda café som har en vacker utsiktsplats över landskapet.

Naturresevatets upplevelsevärden består till stor del av de möjligheter till rörligt friluftsliv som finns här men också i den naturlighet, den tysta naturmiljön och den klara stjärnhimmeln utan ljusföroreningar som präglar Abodas glesbygd.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med naturreservatet får Länsstyrelsen besluta om föreskrifter. Föreskrifterna är uppdelade i A-, B-, och C-föreskrifter. A-föreskrifter förbjuder viss verksamhet och riktar sig till markägare och övriga sakägare. B-föreskrifter beskriver vilken skötsel som markägare och sakägare ska tåla. C-föreskrifter är ordningsföreskrifter som riktar sig till både markägare/sakägare och allmänheten.

Länsstyrelsen föreskriver följande:

A. Föreskrifter om inskränkningar i markägares och annans sakägares rätt inom naturreservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

- 1) Avverka, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar. För föreskriftsområde 1 som framgår av beslutskarta (bilaga 2) gäller tillståndsplikt.
- 2) Bedriva täkt, gräva, spränga, borra, schakta, fylla ut eller annan markberedning.
- 3) Dämma, dika, leda bort vatten eller på annat sätt påverka hydrologin.
- 4) Tippa eller anordna upplag.
- 5) Uppföra eller utöka byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning. Inom område 2 som framgår av beslutskarta (bilaga 2) gäller tillståndsplikt. Inom område 1 gäller tillståndsplikt för ledningsdragning.
- 6) Anlägga väg eller parkeringsplats samt bredda eller belägga befintlig väg. Inom föreskriftsområde 1 och 2 som framgår av beslutskarta (bilaga 2) gäller tillståndsplikt.
- 7) Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
- 8) Använda bekämpningsmedel, kalka eller tillföra växtnäringsämnen.

- 9) Plantera, så eller införa växter, djur eller andra organismer.
För föreskriftsområde 1 som framgår av beslutscharta (bilaga 2)
gäller tillståndsplikt för skogsplantering.
- 10) Tillskottsutfodra betesdjur.
- 11) Jaga. Undantag gäller vildsvin, främmande arter samt eftersök
av skadat vilt.
- 12) Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
- 13) Anlägga brygga.
- 14) Att utan Länsstyrelsens tillstånd rensa diken.
- 15) Att utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga vandringsled eller
spång.

B. Föreskrifter om markägare och annan sakägares skyldighet att
tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att
följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

- 1) Rökning och utmärkning av naturreservatets gräns.
- 2) Anläggande och underhåll av parkeringsplatser samt
uppsättning och underhåll av informationstavlor samt andra
enkla tillgänglighetsanordningar som till exempel bord och
bänkar, leder, spänger, stängselgenomgångar, stättor, skyltar,
brygga, vind-/vädskydd, eldplatser.
- 3) Anläggande och underhåll av friluftsanläggningar inom
markerat föreskriftsområde 2 på beslutscharta (bilaga 2) som
till exempel höghöjdsbana, rodelbana, parkeringsplats,
zipline, trädtoppsvandringsled, utsiktstorn,
utegym/motorikbana, lekplats, höghöjdsbana,
husbilsparkering, anläggning för uthyrning av cyklar och
dass/WC.
- 4) Naturvårdande skötsel enligt följande:
 - Naturvårdsinriktad rökning, friställning, utglesning och
luckhuggning
 - Rökning och fällning av gran
 - Veteranisering , toppkapning, ringbarkning och hamling

- Betesdrift och restaurering av betesmark inklusive uppsättning av stängsel och andra anordningar nödvändiga för betesdrift
 - Fällindelning av betesmark
 - Slätter
 - Naturvårdsbränning
 - Stängsling för lövträdsföryngring
 - Skapande av död ved och utläggning av död ved i faunadepåer och i vattendrag
 - Uppsättning av holkar
 - Skapande av blomrika gläntor, öppna stråk och brynmiljöer
 - Insådd, plantering och utsättning av arter knutna till reservatets livsmiljöer
 - Åtgärder för att gynna hotade arter
 - Igenläggning av diken
 - Restaurering av våtmark
 - Restaurering och biotopvård av vattendrag
 - Skyddsåtgärder mot invasiva eller främmande arter
 - Begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas.
 - Upplag av ved och ris.
- 5) Uppföljning av skötselåtgärder och bevarandemål samt undersökningar av djur, svamp och växter samt mark- och vattenförhållanden, inklusive användning av drönare och liknande utrustning.
- 6) Beskränning eller fällning av träd som utgör en risk för skada på människor och egendom.

C. Ordningsföreskrifter

Det är förbjudet att inom reservatet:

- 1) Bryta kvistar, föra bort eller skada levande eller döda träd och buskar.
- 2) Skada eller störa däggdjur och fåglar, klättra i boträd eller uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt.

- 3) Plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar, utöver enstaka exemplar för artbestämning.
- 4) Gräva eller dra upp kärlväxter.
- 5) Elda. Förbudet gäller inte grill, friluftskök eller på särskilt anvisade platser.
- 6) Parkera eller ställa upp husvagn, husbil eller liknande mellan kl. 00.00 och 05.00 annat än på anvisade platser.
- 7) Framföra cykel i betesmark under betessäsong annat än på anvisad stig eller väg.
- 8) Starta och landa med luftfartyg, som till exempel drönare.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

- 9) Samla in insekter eller andra ryggradslösa djur med fällor som är konstruerade för att döda.
- 10) Sätta upp skylt, tavla, affisch, konstföremål, orienteringskontroll, snitsel, markering eller liknande annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt eller i samband med organiserad friluftsverksamhet.
- 11) Genomföra tävling, evenemang eller likvärdig organiserad verksamhet.

Undantag från föreskrifter

- a) Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för förvaltaren eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå reservatets syfte och som framgår av föreskrifterna under B ovan.
- b) Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för markägaren att röja och avverka träd i naturvårdssyfte efter länsstyrelsens instruktioner.
- c) Föreskrift B2 och B4 gäller inte inom föreskriftsområde 1 som framgår av beslutskarta, (bilaga 2)
- d) Föreskrifter som är förbjudna under A och C hindrar inte utförandet av åtgärder som någon fått tillstånd till efter prövning av en tillståndspliktig föreskrift. Undantaget gäller enbart föreskrifter som är direkt kopplade till den verksamhet som

tillståndet avser. Föreskrifterna under A och C hindrar inte sjukvården, räddningstjänsten eller polisen samt personer på uppdrag av dessa att utföra nödvändiga åtgärder vid insatser.

- e) Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift och underhåll av befintliga byggnader.
- f) Föreskrifterna under A och C utgör inte hinder för drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.
- g) Föreskrifterna under A och C hindrar inte normal drift, underhåll och ombyggnad av befintliga ledningar samt underhållsröjning och skogligt underhåll av tillhörande skogsgator enligt gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt. Undantaget inkluderar användande av drönare vid behov.
- h) Föreskriften A 1 (avverkning mm) och C 1 (bryta kvistar mm) gäller inte röjning av mindre träd och buskar av igenväxningskaraktär i betesmark, stängselgata, längs befintliga brukningsvägar samt i anslutning till åkermark efter Länsstyrelsens förvaltarens godkännande. Undantaget avser träd och buskar som har mindre än fem cm stamdiameter i brösthöjd.
- i) Föreskrifterna A 1 (avverkning mm) och C 1 (bryta kvistar mm) gäller inte träd som har fallit över vägar, leder, ledningar, stängsel, tomtmarker, åker-, betes- eller slåttermarker. Trädet får beskäras eller flyttas till lämplig plats i naturreservatet.
- j) Föreskrifterna A 1 (avverkning mm) och C 1 (bryta kvistar mm) gäller inte träd som inom en snar framtid riskerar att falla över vägar, leder, ledningar, stängsel, tomtmarker, åker-, betes- eller slåttermarker. Trädet får, efter godkännande från Länsstyrelsens förvaltare, beskäras eller fällas och flyttas till lämplig plats i naturreservatet. Kapning av grenar som hänger ut över reservatsgränsen kräver inget godkännande.
- k) Föreskrifterna C 2 och C 10 gäller inte i samband med jakt på vildsvin, främmande arter samt vid eftersök av skadat vilt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Beslutet grundar sig på Miljöbalken:

- 7 kap. 4 § (syftet med naturreservatet)
- 7 kap. 5 § (nya skäl och inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden)

- 7 kap. 6 § (förpliktelse att tåla visst intrång)
- 7 kap. 7 § (upphävande av tidigare beslut)
- 7 kap. 30 § (ordningsföreskrifter)

Samt förordningen (1998:1252) om områdesskydd:

- 3 § (upprättande av skötselplan)
- 17 § (upprättande av bevarandeplan)
- 21 § (återkallande av förordnande som förvaltare)
- 22 § (länsstyrelsen får meddela ordningsföreskrifter)

Upplysningar

Utöver föreskrifterna under A och C gäller även annan lagstiftning, bland annat miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen, strandskydds-bestämmelser och kulturmiljölagen.

Om en åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter men ändå kan innebära en väsentlig ändring av naturmiljön behöver verksamhetsutövaren anmäla den planerade åtgärden till Länsstyrelsen för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Vid anläggande av nya större friluftsanordningar som till exempel en zipline eller trådhöjdsbana är det nödvändigt med ett skriftligt samråd med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Samrådet ska beskriva den planerade åtgärden inklusive eventuella följdverksamheter. Samråd är även brukligt vid till exempel underhållsröjning av ledningar.

Hundar eller andra husdjur ska alltid hållas under sådan uppsikt att de inte stör djurlivet eller andra besökare i området. Under perioden 1 mars till 20 augusti ska hundar hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Vilda djur och fåglar är under denna period är extra känsliga för störning då de har ungar. Det av Lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter.

Ibland uppstår akuta oförutsägbara händelser som riskerar att skada eller redan har skadat en ledning, som tex vid storm. Åtgärder för att förhindra akut skada eller återställande av ledning efter akut skada får utföras omedelbart men Länsstyrelsen ska kontaktas omgående efter genomförd åtgärd.

Observera att åtgärder utanför en ledningsrätt som till exempel innebär nedtagning, toppning eller beskärning av träd i ledningsgatans sidoområde samt vid utökning av elnätet vid begärd elanslutning kräver dispens eller tillstånd från Länsstyrelsen.

Stranden närmast Badebodaån ingår i Natura 2000 området Alsteråns vattensystem (SE0330218). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område krävs tillstånd.

Eventuellt gagnvirke som ska tas ut ur naturreservatet i samband med naturvårdsåtgärder och som utförs med stöd av föreskrifter, tillfaller fastighetsägaren.

Reservatets gränser ska vara märkta i fält och av praktiska skäl kan mindre avvikelser från beslutskartan förekomma.

Under 2024 utfördes en ny inmätning av den befintliga reservatsgränsen vilket inneburit en mindre justering av reservatets areal från 124,5 hektar till 125 hektar. Detta är en mer korrekt inmätning av den ursprungliga beslutade gränsen.

Ärendets beredning

Aboda naturreservat bildades 1973 för dess "betydelse för landets natur och för allmänhetens friluftsliv". Då beslutades även att Högsby kommun skulle vara förvaltare för naturreservatet.

Under 2023 utförde kommunen en naturvårdsinventering av reservatet som visade på högre naturvärden än tidigare var känt.

Under 2023 påbörjade Länsstyrelsen en revidering av beslut och skötselplan för naturreservatet.

Under 2024 utförde Lantmäteriet en fastighetsrättslig utredning som ligger till grund för sakägarförteckningen i bilaga 3.

Dialog fördes med Högsby kommun som äger störst areal i reservatet samt enskilda, privata markägare. Ett nytt förbud mot skogsbruk på kommunal mark beslöts vara nödvändigt för att bevara dessa värden. Under 2025 skrevs en överenskommelse mellan Högsby kommun och Länsstyrelsen Kalmar län, om intrång på kommunens fastigheter på totalt 107,3 hektar i reservatet.

Under 2025 färdigställdes ett nytt beslut och skötselplan för naturreservatet Aboda.

Samråd för naturreservatet Aboda har genomförts med Naturvårdsverket som tillstyrkt förslaget.

Förslag till beslut och skötselplan har därefter skickats på remiss den 28 november 2025 till Högsby kommun, Skogsstyrelsen, Försvarsmakten, Riksantikvarieämbetet, Sveriges Geologiska undersökning (SGU), Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Naturskyddsföreningen (Kalmar länsförbund), Birdlife Östra Småland, Smålands flora, Föreningen SydostEntomologerna, Kråksmåla hembygdsförening, Jägareförbundet Kalmar län, LRF Sydost, Södra skogsägarna, mellersta Götalands jordägarförbund, Friluftsrådet, Algen- och Sinnerbo utvecklingsgrupp, samt enskilda med intresse av reservatet. Kända sakägare förelades samtidigt med stöd av 24 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken att inkomma med yttrande.

Förslag till beslut har även med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (SFS 2010:1932), kungjorts i ortstidningarna Post- och Inrikes tidning den 28 november 2025 och Barometern den 29 november 2025.

Yttranden har inkommit från E.ON, Ingvar Karlsson, Högsby kommun, Havs- och vattenmyndigheten, SGU, Skogsstyrelsen och Region Kalmar län.

Yttranden från sakägare

E.ON Energidistribution AB tillstyrker förslaget under förutsättning att det i undantagen från föreskrifter framgår att normalt underhåll omfattas av akut och skogligt underhåll, tillåter motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon. Akuta åtgärder får ske men att samråd/meddelande till Länsstyrelsen kan ske i efterhand. Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. Toppning och beskärning utanför skogsgatan inte ska vara dispenspliktigt. Dispens ska meddelas om träd som är farliga för elledning växt upp och behöver tas ned. Det ska inte utgöra något hinder för att ersätta befintlig luftledning med markförlagd kabel.

Länsstyrelsens kommentar: Det finns redan undantag från föreskrifterna för drift, underhåll och ombyggnad av befintliga ledningar samt underhållsröjning av tillhörande skogsgator. Nyanläggningar i samband med förändringar av elnätet samt toppning och beskärning utanför skogsgatan kräver tillstånd (område 1 på beslutskarta) eller dispens (övriga områden).

Ett beslut om ett naturreservat inskränker markägare och andra sakägares förfoganderätt över området till förmån för de allmänna

intressen som ligger bakom reservatsbildningen. Avvägningen mot andra allmänna intressen är redan avgjord i och med reservatsbeslutet. Föreskrifterna ska återspegla syftet och det allmänna intresset att bevara området på sikt. Föreskrifterna får inte innebära längre gående inskränkningar än vad som behövs men ska beslutas för att de behövs för att uppnå syftet. De föreskrifter som meddelas ska rymmas inom bemyndigandet i 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. Att besluta om ett generellt undantag från föreskrifterna rymmer inte inom myndigheternas föreskriftsrätt i dessa bestämmelser. Föreskrifter om att tillåta en verksamhet som kan strida mot syftet med ett reservat kan inte meddelas.

Frågor om dispens eller tillstånd att bedriva en verksamhet meddelas i varje enskilt fall efter ansökan av verksamhetsutövaren. Det krävs då att verksamhetsutövaren kan visa att det finns särskilda skäl för att bedriva verksamheten och att det inte strider mot syftet med naturreservatet annars kan de inte tillåtas. Mot bakgrund av detta har inga undantag eller föreskrifter ändrats.

Ingvar karlsson är en av de privata markägarna i reservatet och ser positivt på Länsstyrelsens övertagande av naturvårdsansvaret för reservatet. Han påpekar vidare att området ligger inom Högsby socken och lämnar information om milstenen som beskrivs i skötselplanen. Han framför vidare önskemål om att Länsstyrelsen eller kommunen tar initiativ till att organisera underhållet av samtliga vägsträckor genom att skapa en ny samfällighet, särskilt då framtida skogsskötsel kommer belasta vägarna. Han framför oro för att de föreslagna hydrologiska åtgärderna ska påverka omgivande skogsarealer negativt samt ifrågasätter naturvårdsnyttan med att återställa våtmarker. Han tror att avvecklingen av vallodling som föreslås för åkermarken i reservatet kan medföra negativa konsekvenser för lantbruket i trakten. Han framför vidare ett önskemål om markbyte gällande den privatägda delen, område 2d, som konstaterats hysa lägre naturvärde än övrig skogsmark.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har rättat faktafelet så att det nu framgår att reservatet ligger i Högsby socken och tar till vara på informationen om händelserna kring den flyttade milstolpen. Vad gäller frågan om vägsamfällighet så får Länsstyrelsen tillsammans med kommunen undersöka detta vidare då det inte är en fråga som behandlas inom ramen för reservatsbeslutet. När det gäller hydrologisk återställning i reservatet så kommer detta föregås av en grundlig hydrologisk utredning och information till markägare. Vid risk för påverkan på omgivande mark krävs tillstånd enligt

vattenlagstiftningen där samråd genomförs med berörda. Omställningen av åker till äng är en långsiktig arbetsam process som kommer att erbjuda arbetstillfällen för lokala lantbrukare och entreprenörer. Vad gäller förslaget om markbyte så kommer Länsstyrelsen att kontakta markägaren angående denna möjlighet i ett separat ärende.

Högsby kommun anger i sitt yttrande att de inte har några synpunkter på förslaget.

Yttranden från övriga

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget men yrkar på att syfte och skäl uppdateras med limniska bevarandevärden. De meddelar vidare att om limniska miljöer och naturvärden inkluderas i beslutet samt i övrigt följer riktlinjerna för ett limniskt inriktat beslut enligt HaVs rapport 2026:32 kan området avräknas målen i den nationella strategin.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen har gjort ett tillägg till syfte och skäl där nu även mindre vattendrag (livsmiljö inom Natura 2000-nätverket) omnämns. Länsstyrelsen vill dock påtala att endast en mindre del av vattendraget (0,3 hektar) ingår i reservatet vilket begränsar områdets möjligheter att fullt ut bidra till målen i den nationella strategin.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra sig men hänvisar till en bilaga där det framgår att Sveriges geologiska undersökning (SGU) har ett uppdrag att kartlägga malmpotentiella områden i landet. I regeringsuppdraget ingår undersökning och kartläggning av malmpotentiella områden samt inventering av mineralfyndigheter. De avstyrker reservatsbildning i områden där det finns utpekade fyndigheter eller områden med känd malmpotential och yrkar på att SGU:s provtagningsverksamhet ska undantas från A och C-föreskrifterna.

Länsstyrelsens kommentar: Ett beslut om ett naturreservat inskränker markägare och andra sakägares förfoganderätt över området till förmån för de allmänna intressen som ligger bakom reservatsbildningen. Avvägningen mot andra allmänna intressen är redan avgjord i och med reservatsbeslutet. Föreskrifterna ska återspegla syftet och det allmänna intresset att bevara området på sikt. Föreskrifterna får inte innebära längre gående inskränkningar än vad som behövs men ska beslutas för att de behövs för att uppnå syftet. De föreskrifter som meddelas ska rymmas inom

bemyndigandet i 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. Att besluta om ett generellt undantag från föreskrifterna rymmer inte inom myndigheternas föreskriftsrätt i dessa bestämmelser. Föreskrifter om att tillåta en verksamhet som kan strida mot syftet med ett reservat kan inte meddelas.

Frågor om undantag eller tillstånd att bedriva en verksamhet meddelas i varje enskilt fall efter ansökan av verksamhetsutövaren. Det krävs då att verksamhetsutövaren kan visa att det finns särskilda skäl för att bedriva verksamheten och att det inte strider mot syftet med naturreservatet annars kan de inte tillåtas. Mot bakgrund av detta har inga undantag eller föreskrifter ändrats rörande provtagning av berg.

Skogsstyrelsen tillstyrker förslaget och ser positivt på ändringar av beslut och skötselplanen. De anser att de metoder som anges i förslaget vad gäller bekämpning av åttatandad granbarkborre bedöms vara tillräckliga för att förhindra omfattande angrepp. Skogsstyrelsen vill påtala betydelsen av att sätta in bekämpning i god tid innan angreppen sprids.

Regionen tillstyrker förslaget och meddelar att säkerställandet av ett gynnsamt tillstånd för reservatets arter och naturmiljöer ger möjlighet till naturupplevelser som är positivt ur ett besöksnäring- och folkhälsoperspektiv och bidrar till en hållbar turism. De ser positivt på planerna att vidareutveckla området för ett aktivt friluftsliv och attraktivt besöksmål. De förespråkar infrastruktur som på ett så jämnt sätt som möjligt, underlättar idkandet av ett varsamt friluftsliv i området för personer oberoende funktionsnedsättning, ålder, etnicitet, kön eller könsuttryck.

Försvarsmakten avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsens motivering

Sedan Aboda naturreservat bildades har ny kunskap om områdets arter och naturmiljöer uppkommit som visar på ett behov av ett förstärkt skydd och en förändrad skötselriktning. Till exempel finns det särskilt skyddsvärda delar av skogen som bör skyddas från skogsbruk och igenväxning av ekskog och kalkbarrskog. Vidare har omfattande angrepp av granbarkborre skapat ett behov av att förtydliga vilka skyddsåtgärder som får utföras i reservatet.

År 1973 bildades reservatet för sin ”betydelse för landets natur och för allmänhetens friluftsliv”. Idag finns mer kunskap om vilka värden

som är knutna till området och på vilket sätt området är viktigt för friluftslivet. Syftet har därför förtydligats till att omfatta skyddandet av de utpekade naturmiljöerna lövträdsrik blandnaturskog, barrnaturskog, kalkbarrskog, ekskog, sumpskog, blomrika marker, solitära grova träd av främst ek och tall, bergbranter, trädklädd betesmark och särskilt värdefulla vattendrag. Syftet omfattar att vårda, utveckla, nyskapa och återställa miljöerna, dess ekosystem och arter. Reservatets betydelse för friluftslivet lyfts särskilt samt vikten av den tysta naturliga miljön och avsaknaden av ljusföroreningar. Natur- och friluftslivsåtgärder som anses behövas för att tillgodose syftet har lagts till.

Föreskrifter

Föreskrifterna för området har ändrats eller omformulerats och nya föreskrifter har lagts till för att bättre tillgodose syftet med reservatet.

För föreskrifter under A vad gäller inskränkningar i markägare och annan sakägares rätt så har "skogskultur" ändrats från att ha varit tillståndspliktigt till att bli förbjudet på kommunal mark. Länsstyrelsen anser att de höga naturvärdena knutna till denna del av skogen i kombination med upplevelsevärdet och det rörliga friluftslivet motiverar ett förbud. De privatägda delarna i reservatet har ett lägre naturvärde och där bedöms det vara godtagbart att skogsbruksåtgärder som avverkning och plantering även fortsättningsvis är tillståndspliktiga.

Nya A-föreskrifter har tillkommit vad gäller inskränkningar i markägare och annan sakägares rätt. Det är nu förbjudet att införa växter och djur, uppgöra stängsel annat än för djurhållningens behov, skada stenmur eller odlingsröse, påverka hydrologin, använda bekämpningsmedel, kalka och tillföra växtnäringsämnen, tillskottsutfodra betesdjur.

Ledningsdragning och anläggning av vägar förbjuds i större delen av reservatet men fortsätter att vara tillståndspliktigt på privatägd mark och inom det kommunala friluftslivsområdet.

Förbudet mot jakt består men har ändrats till att inte omfatta vildsvin, främmande arter samt eftersök av skadat vilt.

Tillståndsplikt införs för att rensa befintliga diken och anlägga vandringsled eller spång.

Föreskrifter under B som reglerar möjligheterna till förvaltningen av området har preciserats och utvecklats så att naturreservatets natur- och friluftslivsvärden bättre kan skötas och bevaras. Utifrån dessa B-föreskrifter har en ny skötselplan tagits fram som möjliggör den skötsel som behövs i form av anläggande och skötsel av friluftslivsanordningar, naturvårdsröjningar och frihuggning av skyddsvärda träd, återskapande av ängs- och betesmark, skyddsåtgärder mot spridning av invasiva arter samt begränsning av storskaliga utbrott av åttatandad granbarkborre. Ett undantag har införts som begränsar förvaltarens möjligheter att utföra natur- och friluftsåtgärder på privatägd mark eftersom detta intrång inte kan anses rymmas inom beslutet från 1973.

Ett nytt undantag införs som tillåter markägare att utföra viss naturvårdande skötsel efter Länsstyrelsens instruktioner vilket gynnar ett bra samarbete mellan parter och främjar god dialog.

Vad gäller C-föreskrifter riktade till allmänheten så har onödiga begränsningar av allmänhetens tillgänglighet tagits bort samt föreskrifter som redan bedöms vara tillräckligt begränsande genom annan lagstiftning. Till exempel har förbud mot tältning och medförande av okopplad hund tagits bort då det är aktiviteter som redan regleras i allemansrätten och lagen om tillsyn över hundar och katter. Det är nu tillåtet att plocka blommor men inte att gräva eller dra upp dem. Vidare har förbuden mot att framföra och parkera fordon i naturen också tagits bort då detta redan bedöms vara tillräckligt reglerat i terrängkörningslagen (1975:1313). Likaså har förbudet mot att skada eller ta bort fasta naturföremål samt skada hägnadsanordningar tagits bort då detta redan regleras i 12 kap. Brottsbalken.

Nya C-föreskrifter införs med förbud att plocka mossor, lavar och vedsvampar. Förbud införs även för start och landning med luftfartyg såsom drönare. Tillståndsplikt för allmänheten införs för insamling av insekter med dödande fällor. Tillstånd krävs även för utplacering av skyltar och andra fasta föremål samt organiserade tävlingar och liknande verksamheter.

Länsstyrelsen bedömer att förändringarna av syftet och föreskrifterna medger ett likvärdigt och i vissa fall förstärkt skydd av områdets prioriterade bevarandevärden.

Utöver förbudet vad gäller skogsbruk på kommunal mark bedömer Länsstyrelsen att föreslagna föreskrifter krävs för att tillgodose

syftet med reservatet och att de inte förändrats på ett sådant sätt att det föranleder ytterligare förhandling om intrångsersättning.

Förvaltningen av området

Länsstyrelsen i Kalmar överlät förvaltningen av naturreservatet till Högsby kommun när det bildades 1973. Då skötselplanens nya skötselinriktning medför större kunskapskrav och kostnader, återtar Länsstyrelsen i Kalmar ansvaret för områdets naturvårdsåtgärder. Högsby kommun behåller förvaltningen av områdets friluftslivsåtgärder. Förvaltarskapet innebär ekonomiskt ansvar, ansvar för strategiskt arbete, planering, underhåll, utförande samt regelbunden dialog och samordning mellan myndigheterna.

Nationella och regionala intressen

- Del av Natura 2000-område Alsteråns vattensystem (SE0330218)
- Naturvårdsprogrammet, klass 2
- SKS Naturvärden (Berg 600 M Ö. Notbodsudden)
- SKS Nyckelbiotoper (Kvillebro-Notbodsudden och Aboda klint)
- Nationellt särskilt värdefulla vatten (Alsteråns vattensystem)
- Våtmarksinventeringen (Mader vid Badebdodaån 11 km VSV Ruda -Vissa naturvärden)

Miljökvalitetsmål

Detta beslut bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar genom att 107,3 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Bildande av naturreservatet bidrar även till uppfyllande av de regionala delmålen för miljökvalitetsmålen Levande skogar, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, samt Ett rikt växt- och djurliv.

Ekosystemtjänster

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det huvudsakligen inverkar positivt. Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för ett nytt beslut för Aboda naturreservat. Exempel på

ekosystemtjänster i naturreservatet är luftrening, pollinering, estetiska naturupplevelser och rekreation och hälsa.

Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet bidrar med flera olika ekosystemtjänster tack vare att områdets biologiska mångfald bevaras i friska och varierande naturmiljöer. En hög biologisk mångfald försäkrar oss tillgång till alla nyttor arterna bidrar med i ekosystemen och som vi är beroende av, såsom pollinering, vattenrening, luftrening, nedbrytning och näringsåterförsel, jordbearbetning, predation av skadedjur på grödor och plantor och tillväxt av skogen genom mykorrhizasvampar. Skogsmiljöerna fungerar också som en form av klimatanläggning och reningsverk och sammantaget bidrar naturreservatets livskraftiga naturmiljöer till ett landskap som generellt är bättre rustat för klimatförändringar. Naturreservatet bidrar även med ekosystemtjänster som estetiska naturupplevelser och rekreation och hälsa

Lämplig användning av markområde

Länsstyrelsen bedömer att beslutet är förenligt med miljöbalkens mål i 1 kap 1 §, bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 kap miljöbalken samt gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Naturreservatet utgör ett mycket värdefullt område som hyser miljöer med en stor mångfald av växt-, svamp- och djurarter. Länsstyrelsen anser att områdets värden bäst bevaras och utvecklas genom ett nytt beslut och en ny skötselplan.

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att de nya föreskrifterna för naturreservatet Aboda inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Utöver det avtal som slutits mellan Länsstyrelsen och Högsby kommun innebär de nya föreskrifterna i reservatsbeslutet inga ytterligare inskränkningar i sakägares rätt som föranleder att fråga om intrångsersättning enligt 31 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de allmänna intressena gällande områdets höga natur- och friluftlivsvärden överväger den enskildes rätt till viss markanvändning som kan påverka området negativt.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets nya syfte och befintliga värden.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Konsekvensutredning av påverkan på allemansrätten

Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl för en konsekvensutredning av de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt C, eftersom de innebär så begränsade konsekvenser. Detta enligt vad som sägs i 3 och 4 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Du kan överklaga beslutet

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 5.

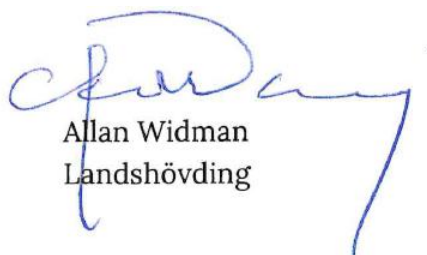
Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar, och i Barometern. Berörda anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen varit införd i ortstidning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Allan Widman med naturvårdshandläggare Elin Boberg som föredragande.

Allan Widman
Landshövding

Elin Boberg
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Sakägarförteckning (endast till sakägare)
4. Hur man överklagar (ej med i remissen)
5. Skötselplan
 - 5.1 Skötselplankarta
 - 5.2 Natura-livsmiljökarta

Sändlista

Sakägare

Enligt bilaga 3.

Övriga

Naturvårdsverket

Havs- och vattenmyndigheten

Riksantikvarieämbetet

Boverket

Jordbruksverket

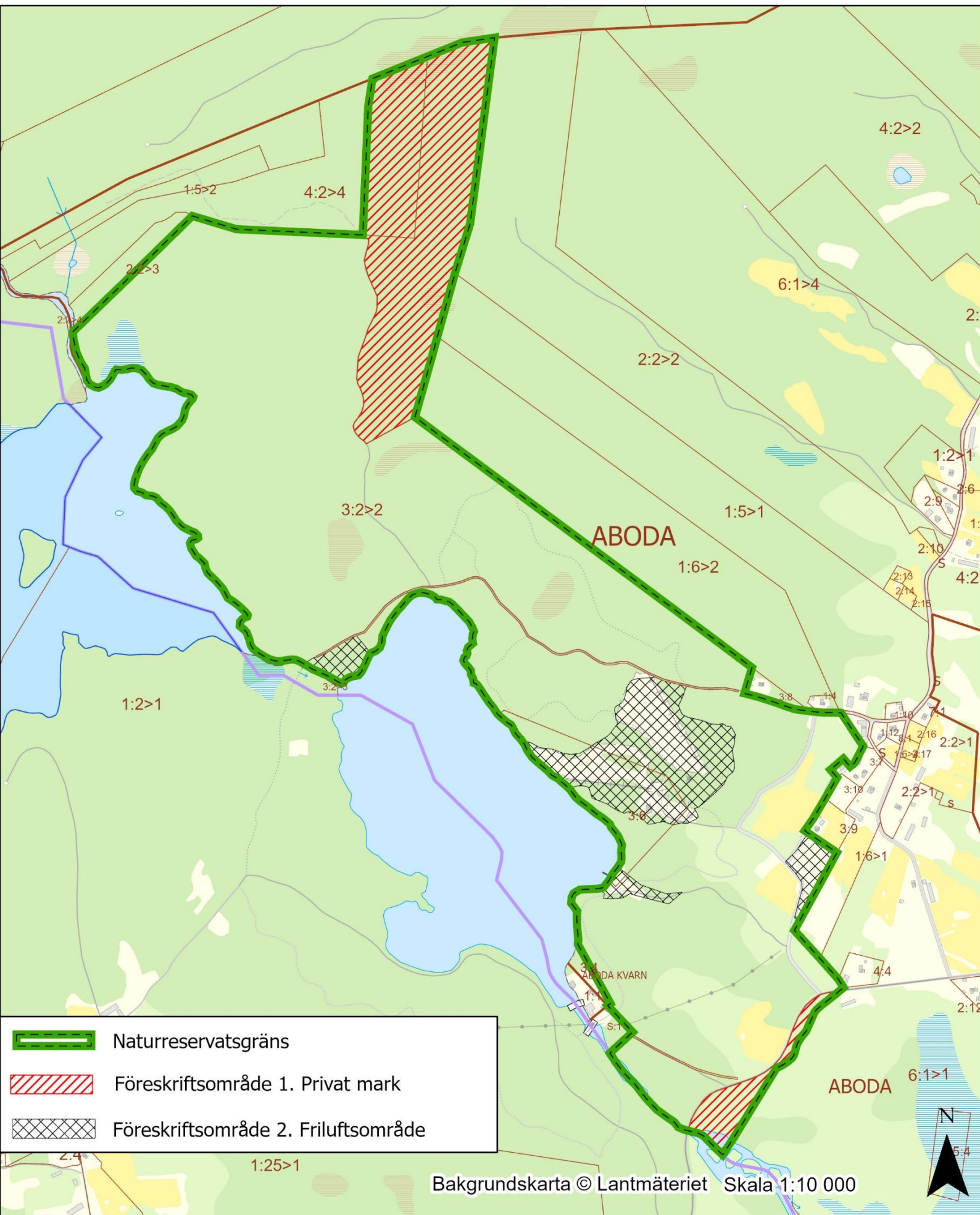
Högsby kommun

Sveriges geologiska undersökning

Skogsstyrelsen, Kalmar distrikt

Beslutskarta Naturreservatet Aboda

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Kalmar län antingen via e-post; kalmar@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 7 mars 2026. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, kalmar@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 80 00. Ange diarienummer 8164-2023.

Skötselplan för naturreservatet Aboda, Högsby kommun

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för syftet med och skötseln av ett naturreservat. Syftet med reservatet och föreskrifterna i beslutet bestämmer skötselplanens inriktning.

Revidering av skötselplan

I det hitintills gällande beslutet från 1973 enligt föreskrift B2 står att läsa: "För reservatet skall i samråd med länets skötselråd upprättas en skötsel- och dispositionsplan enligt naturvårdsverkets anvisningar. Planen skall, efter hörande av naturvårdsverket godkännas av kommunen och länsstyrelsen. På förslag av kommunen och länsstyrelsen skall planen kunna revideras".

Möjligheten till naturvårdande skötsel och utveckling av friluftslivet i reservatet har varit begränsade i tidigare skötselplan. För att områdets natur- och friluftslivsvärden ska kunna bevaras och stärkas har en ny skötselplan tagits fram med nya skötselråd. Mer specifikt ges nu möjlighet att sköta områdets skogar och våtmarker med naturvårdsröjningar och hydrologisk återställning samt möjlighet att utveckla friluftslivet med nya friluftsanordningar i utpekade områden.

Innehåll

Revidering av skötselplan	1
1. Beskrivning av reservatet	3
1.1 Sammanfattning	3
1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	4
1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden	5
2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer	7
2.1 Övergripande mål med skötseln	7
2.2 Generella skötselåtgärder	7
3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	8
3.1 Skötselområde 1: Lövdominerad skog (18,7 ha)	8
3.2 Skötselområde 2: Barrdominerad skog (82,5 ha)	10
3.3 Skötselområde 3: Sumpskog (5,2 ha)	12
3.4 Skötselområde 4: Friluftsområde (8,8 ha)	13
3.5 Skötselområde 5: Ängsmark (8,3 ha)	13
3.6 Skötselområde 6: mindre vattendrag (0,3 ha)	14
4. Friluftsliv	15
Beskrivning	15
Bevarandemål	16
Skötselåtgärder	16
5. Dokumentation och uppföljning	16
5.1 Ansvarsfördelning	16
5.2 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder	17
5.3 Uppföljning av bevarandemål	17
5.4 Revidering av skötselplan	17
6. Artlista	17
7. Referenslista	20
Webbplatser	21
8. Bilagor	21

1. Beskrivning av reservatet

Objektnamn	Aboda
Objektnummer	2002646
Skyddsform	Naturreservat
Natura 2000-beteckning	Ej Natura-område (överlappar en mindre del av Alsteråns vattensystem, SE0330218)
Län	Kalmar
Kommun	Högsby
Fastigheter, servitut och nyttjanderätter	Se bilaga 3
Totalareal (ha)	125
Landareal (ha)	124,7

1.1 Sammanfattning

Naturreservatet Aboda ligger ca 12 kilometer söder om tätorten Högsby. Reservatet bildades 1973 och området är av stor betydelse för friluftslivet och för skyddsvärda arter knutna till naturskogsartad barr- och lövskog. I väster gränsar reservatet till fiskesjöarna Kvillen och Kleven samt Badebodaån längst i söder. Längs med vattenmiljöerna finns värdefulla kulturmiljöer kopplade till flottning och träindustri. I den kuperade terrängen finns varierad natur med kala bergbranter, naturskogsartad barrblandskog, kalkbarrskog, stenbundna ekskogar och lummig svämlövskog utmed ån. Skogarna är rika på vedsvampar, skyddsvärda kärlväxter samt lavar och mossor som trivs i den höga luftfuktigheten från sjöarna och ån. Aboda är ett viktigt område inom den större värdetrakt för barrskog och ädellövskog där även Allgunnen och Hornsö ligger. En värdetrakt av stor betydelse för bevarandet av hotade vedskalbaggar och andra insekter. Aboda är ett populärt utflyktsmål i Kalmar län. Här finns en motionsslinga och två pulkabackar med grillplatser. Vid Klevens strand finns en badplats med brygga, parkering, grillplats och vindskydd. I söder korsar Högsbyleden reservatet och passerar lämningarna av Aboda kvarn. Uppe på berget finns Aboda café som har en vacker utsiktsplats över landskapet.

Naturtyper NMD (Nationella marktäckedata)	Areal
Tallskog utanför våtmark	16,1
Granskog utanför våtmark	40
Barrblandskog utanför våtmark	17,9
Lövblandad barrskog utanför våtmark	18,7
Triviallövskog utanför våtmark	1,7
Ädellövskog utanför våtmark	7,4
Triviallövskog med ädellövinslag utanför våtmark	5,1

Temporärt ej skog utanför våtmark	0,1
Tallskog på våtmark	0,3
Lövblandad barrskog på våtmark	3
Triviallövskog på våtmark	0,8
Öppen våtmark	0,7
Åkermark	2,5
Övrig öppen mark utan vegetation	0,3
Övrig öppen mark med vegetation	4,6
Exploaterad mark, byggnad	0
Exploaterad mark, väg/järnväg	5
Sjö och vattendrag	0,3
Natura 2000-naturtyper	Areal
3260–Mindre vattendrag	0,3
8220–Silikatbranter	0,7
9010–Taiga	15,6
9190–Näringsfattig ekskog	9,4
9750–Svämlövskog	2,0
Arter enligt Art- och habitatdirektivets bilaga 2	
1163–Stensimpa (Gottus gobio)	
1355–Utter (Lutra lutra)	
1383–Hårklomossa (Dichelyma capillaceum)	

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

I reservatet finns värdefulla vattenanknutna kulturmiljöer kopplade till flottning och träindustri. Reservatet angränsar till sjöarna Kvillen, Kleven och Badebodaån. Ån bildar en sammanhängande kilometerlång forssträcka med en fallhöjd på ca 17 meter mellan Badebodaån och Bjärssjön, som ligger söder om reservatet. Badebodaån har nyttjats som kraftkälla för att driva kvarnar och andra verksamheter i området sedan åtminstone slutet av 1700-talet, troligen längre tillbaka än så. Aboda kvarn är en känd fornlämning, Högsby 103:1 och resterna av kvarngrunden finns kvar söder om sjön Kleven längs Högsbyleden. Sannolikt finns fler ännu okända fornlämningar i reservatet som härrör från denna tid.

Vid den grävda kanalen mellan Kvillen och Kleven finns ytterligare ett kvarnställe bestående av en fördämningsvall och resterna av en kvarngrund. En brant väg leder upp på den stensatta vägbanken nordöst om kvarnstället. Kvarnen låg vid den ursprungliga vattenfåran.

Inte långt från detta kvarnställe finns en registrerad fornlämning, Högsby 412:1. Fornlämningen består av resterna från en milstolpe. Milstolpen saknas och har, enligt fornlämningsregistret tagits till trappsten. Det som finns kvar

är ett postament, en kallmurad sockel med en rest stenflisa. Milstolparna visar kvarts-, halv- och helmil och användes från år 1649 fram till 1890-talet för att markera avstånd längs landsvägar.

Enligt ekonomiska kartan har markanvändningen inte förändrats särskilt sedan 1940-talet. Även då var reservatet till större delen täckt av skog på utmarker med undantag från en liten del i söder som består av byn Abodas inägor och som brukas än idag. De idag öppna skidbackarna var då täckta med skog.

1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden

Geologi

Berggrunden består i huvudsak av sur smålandsporfyr. En bergart som sträcker sig i breda stråk i ost-västlig riktning genom Högsby kommun. I reservatets norra del löper en diabasgång i nord-sydlig riktning. Diabas är en mörk bergart, som bildas i sprickor i äldre berg. Diabasen ingår i den grupp av basiska magmatiska bergarter som kallas grönstenar.

De delar av reservatet som inte består av berg i dagen täcks av morän. Liksom i övriga Småland är den ofta hårt packad och kallas pinnmo. Moränen bildades av inlandsisens framfart som krossade berggrunden till morän. Moränens innehåll är olika beroende på vilken berggrund isen passerade. Av den sura porfyren bildades näringsmässigt magra jordar. De basiska diabasgångarna däremot skapade bördigare jordarter.

Naturtyper och arter

Reservatet täcks till största delen av olika barrskogsnaturtyper av varierande ålder och naturvärde. I söder finns även partier med lövdominerad skog och äldre odlingslandskap med igenväxta före detta hagmarker och brukad åkermark.

I reservatet finns flera olika skogsnaturtyper. I de diabasrika områdena i norra delen är barrskogen påverkad av basiska markförhållanden, vilket ger upphov till en särpräglad markflora. Fältskiktet är av lågörttyp, där blåsippa, smultron och violer förekommer rikligt tillsammans med inslag av vippärt, sårläka och myskmadra. Delar av skogen är påverkad av skogsbruk men här finns också delar med naturskogsartad skog. Grova tallar med pansarbark samsas med gamla kjolgranar, mossklädda stenblock och spärrgreniga, senvuxna ekar. Förutsättningarna för mykorrhizasvampar är god men fungan i denna del av reservatet är dåligt känd.

I den mellersta delen av reservatet växer äldre barrskog av blåbärsristyp. Här är marken surare, med undantag för mindre fragment. Den rika tillgången på knärot i området tyder på att skogen funnits här under mycket lång tid. Tillgången på död granved är stor efter omfattande insektsangrepp och på grova granlågor kan man finna de rödlistade svamparna ullticka och ostticka. Här och var är marken täckt av linnea och signalarten grönpyrola.

I sänkor och svackor är marken blöt, här trivs gran, glasbjörk, klibbal och sälk. Här finns en del signalarter för skyddsvärda sumpskogar, bland annat den regionalt sällsynta orkidén korallrot, samt mossorna källpraktmossa och stubbspretmossa.

Centralt i reservatet finns två öppna gräsmarker som används till backåkning på vintern. I de varma torrare slänterna växer hävdgynnade arter som backnejlika, prästkrage och jungfrulin. Den skötsel som skidanläggningen utfört för att hålla backarna fria från igenväxning har troligen bidragit till att gynna dessa arter som hör hemma i odlingslandskapet.

Södra delen av reservatet är lövdominerat. Längst i söder utmed Badebodaån finns skyddsvärd svämlövskog. En mindre del av badebodaån ingår även i naturreservatet. Trädskiktet är påverkat av åns vattenfluktuationer och består främst av triviallövträd med inslag av ädellövträd som ask och skogslind. Här finns gott om torrträd, lågor och stora stenblock täckta av skyddsvärda lavar och mossor som till exempel stenporella, trädporella och trubbfjädermossa. Hårklomossa som ingår i art- och habitatdirektivet och är fridlyst växer på stenar och trädstammar och är helt beroende av åns årliga översvämningar.

Från utsiktsplatsen och caféet finns en brant klippvägg som stupar ner i sjön Kleven. På övriga delar av bergets sydsluttning växer ekskog på näringsfattig blockrik mark. Ekarna är senvuxna med lågt sittande kronor och växer tillsammans med hassel, hagtorn och enbuskar. Den höga luftfuktigheten från sjön och ån har troligen bidragit till de många signalarter av lavar, svampar och mossor som finns här. På stammarna växer mattor av fällmossa, gullocks-mossa och eksinn. På gamla senvuxna ekar kan man hitta rödlistade arter som skuggorangelav, gul dropplav, gammelekslav, rosa skärelav och lunglav. Området är klassat som nyckelbiotop.

Reservatet har flera intressanta fynd av rödlistade marksvampar. Flera som bildar mykorrhiza med gran och tall, bland annat signalarten fjällig taggsvamp, och de rödlistade arterna motaggsvamp och orange taggsvamp. Skrovlig taggsvamp har observerats i den blockrika sluttningen i södra delen. Arten bildar mykorrhiza med tall och omfattas av det nationella åtgärdsprogrammet för bevarande av rödlistade fjälltaggsvampar.

Reservatet ingår i ett större område med flera värdefulla skogsbiotoper runt Hornsö och Allgunnen. Här sammanfaller värdetrakter för barrskog, triviallövskog och ädellövskog. Naturreservatet bidrar till de lokala värdenätverken för barrskog och ädellöv bättre binds samman i landskapet. Hornsö- Allgunnen-området anses vara en av Västeuropas viktigaste område för bevarandet av hotade vedskalbaggar och andra insekter. Detta gör Aboda intressant att inventera då insektsfaunan ännu är dålig känd.

I reservatets södra del finns några mindre åkrar som brukas som vall och en mindre del av en större betesmark öster om körvägen. Längs med den östra reservatsgränsen i denna del finns några skyddsvärda hamlade askar med fynd av rödlistade lavar som klosterlav, blek kraterlav, almlav och gulvit blekspik.

2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer

2.1 Övergripande mål med skötseln

Det övergripande målet med skötseln ska vara att gynna områdets skyddsvärda arter och naturtyper knutna till skog och öppen mark samt att skapa förutsättningar för ett rörligt friluftsliv.

2.2 Generella skötselåtgärder

Följande åtgärder får utföras i hela reservatet med undantag för skötselområde 1b, 2d och 3b (där åtgärder behöver förankras i separata avtal mellan Länsstyrelsen och markägare):

- Vid stora förekomster av granbarkborre eller andra organismer som kan orsaka större trädod får nyangripna träd fällas och barkas eller avverkas och bortföras ur naturreservatet om det inte skadar områdets prioriterade naturvärden. Stora populationer av granbarkborre kan vara skadligt för områdets skyddsvärda arter knutna till gammal granskog. När det finns risk för större granbarkborreangrepp eller liknande bör naturreservatet inventeras för bedömning av eventuella skötselåtgärder kopplat till angreppen. Vid nya angrepp på stående skog och vindfällen får åtgärder genomföras för att begränsa populationsstorleken. Förvaltaren bedömer från fall till fall om det är lämpligt att vidta åtgärder eller ej, samt vilken metod som ska tillämpas.
- Åtgärder för att bekämpa invasiva främmande arter.
- Naturvårdsåtgärder i syfte att skapa mer död ved, såsom toppkapning, veteranisering, utsättning av mulmholkar och ringbarkning.
- Åtgärder för att gynna hotade arter knutna till reservatets livsmiljöer.

- Hydrologisk återställning, som till exempel igenläggning av diken. Åtgärderna omfattas av gällande vattenlagstiftning och det ska utredas hur angränsande fastigheter och vägar kommer påverkas. Markägare och andra rättighetsinnehavare utanför reservatet behöver godkänna åtgärderna om deras mark kommer påverkas.
- Åtgärder för att gynna äldre skyddsvärda träd och deras efterträdare som till exempel friställning.
- Naturvårdsbränning.
- Bete.
- Forn- och kulturlämningar kan med fördel röjas fria från träd och buskar om det är förenligt med bevarandet av naturvärdena.
- Döda träd som fallit över vägar, stigar, anordningar eller stängsel etc. får upparbetas, flyttas men lämnas kvar i reservatet.
- Döende träd som riskerar att falla på ett sådant sätt att de utgör en risk för människor och egendom ska i första hand beskäras, i andra hand göras till högstubbe, i tredje hand fällas men lämnas kvar.
- Eventuell utförsel, flisning och bränning av avverkat material ska ske vid en tidpunkt som inte missgynnar insekter och andra organismer som förökar sig i materialet. Invasiva arter eller andra arter som påverkar syftet med reservatet negativt omfattas inte av detta.
- Naturvårdsåtgärder ska ske vid en tid och på ett sätt som inte påverkar störningskänsliga skyddsvärda arter negativt.
- Det finns troligen okända fornlämningar vid de gamla kvarnplatserna längs Badebodaån samt Kvillebro varvid extra försiktighet bör iakttas vid utförande av skötselåtgärder i detta område.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 6 skötselområden. Avgränsning av skötselområdena 1-5 framgår av bifogad skötselplankarta, bilaga 5.1.

3.1 Skötselområde 1: Lövdominerad skog (18,7 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgör södra delen av reservatet och består av flera olika lövskogsnaturtyper. Skötselområdet är uppdelat i två delområden 1 a på kommunal mark och 1 b på privatägd mark.

Delområde 1 a är utgörs av ett sammanhängande område väster om länsväg H612. Längst i söder, utmed Badebodaån, finns ett område med svämlövskog (9750). Detta parti är en nyckelbiotop. Trädskiktet är påverkat av naturliga vattenfluktuationer och består av triviallöv som klibbal, ask, björk och sälg med ett buskskikt av hassel, olvon och skogstry. Här finns gamla träd,

stående och liggande död ved samt hålträd. På levande och döda träd och stenblock finns flera signalarter av lavar och mossor som gynnas av den höga luftfuktigheten.

Sydsluttningen i sydvästra delen av delområdet består av blockrik mark med näringsfattig ekskog (9190). Trädskiktet är slutet och domineras av skogs/-berge eller hybrider. I buskskiktet växer mycket hassel men också hagtorn och enbuskar. I de lägre skikten finns föryngring av unga plantor av ask, oxel, rönn och skogsek. Död ved och hålträd av löv förekommer sparsamt. Här finns enstaka äldre storväxta tallar med talticka samt gammal, senvuxen ek med skyddsvärda lavar och mossor. Området omfattas av nyckelbiotop.

Bergssluttningen ner mot sjön, i norra delen av skötselområdet, klassas som Natura 2000-naturtypen silikatbranter (8220). Trädbeståndet intill bergsväggen utgörs av Näringsfattig ekskog (9190) och är artrikt med flera ovanliga lavar, svampar och mossor knutna till kontinuitet av ek.

Delområde 1 c ligger öster om länsvägen och utgörs av en betesmark. Betesmarken är till större delen träd bärande med varierade trädslag. Här finns enstaka skyddsvärda hamlade askar med hotade lavar samt några grova spärrgreniga ekar. Landområdet närmst ån utgörs av svämlövskog (9750).

Bevarandemål

- Arealen av Näringsfattig ekskog (9190) ska vara minst 9,4 hektar.
- Arealen av Svämlövskog (9750) ska vara minst 2,0 hektar.
- Arealen av Silikatbranter (8220) ska vara minst 0,7 hektar.
- Skogshabitaten ska bestå av olika inhemska trädarter men domineras av lövträd.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat med ett välutvecklat buskskikt.
- Det ska finnas vindskyddade skogsmiljöer med en hög och jämn luftfuktighet.
- Det ska finnas allmänt till rikligt med död ved (ex. grenar, torrträd, hålträd, lågor) i olika nedbrytningsstadier och av olika trädslag.
- Det ska finnas allmänt-rikligt med typiska arter av kärlväxter, lavar, svampar och mossor för näringsfattig ekskog (9190), tämligen allmänt med typiska arter av kärlväxter och mossor för naturtypen svämlövskog (9750) och enstaka typiska arter av kärlväxter, mossor och lavar för silikatbranter (8220).
- I näringsfattig ekskog ska det finnas en fortsatt kontinuitet av ek med ekar i varierande ålder med gamla träd, efterträdare och naturlig föryngring. Det ska finnas solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer.

- Silikatbranter ska präglas av ren luft, bibehållen luftfuktighet och orört substrat.
- Svämlövs skogen (9750) ska ha en naturliknande hydrologi i mark och i angränsande ytvatten. Marken ska återkommande översvämmas och torka ut så att den störning som skapat naturtypen upprätthålls och kan styra skogens dynamik och struktur.
- Populationen av hårklomossa (*Dichelyma capillaceum*) ska vara stabil eller ökande sett till mängden rapporter av arten.

Skötselåtgärder

- Lämpliga gamla eller vidkroniga träd av framför allt ek, samt ersättare i olika generationer friställs så att trädens syd- och västsidor hålls solbelysta. Dessa ytor underhålls röjs vid behov.
- Barrträd gallras bort kontinuerligt. Grova barrträd, gamla kjolgranar och döda barrträd samt lågor sparas.
- Död ved av främst löv tillskapas med olika metoder till exempel ringbarkning, veteranisering, mulmholkar och toppkapning.
- Bete och slåtter är gynnsamt i hela skötselområdet där det är praktiskt genomförbart.
- Föryngring bör säkerställas genom olika metoder såsom luckhuggning, stängsling med mera.
- Återhamling samt nyhamling av ask, lind och andra lämpliga lövträd i anslutning till inägomarken.

Skötselåtgärder som berör skog ovan utgör endast rekommendationer i delområde 1 c och eventuella åtgärder behöver förankras i separata avtal mellan Länsstyrelsen och markägare.

3.2 Skötselområde 2: Barrdominerad skog (82,5 ha)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar större delen av den mellersta och norra delen av reservatet. De värdefullaste partierna i delområde 2a klassas som Natura 2000-naturtyp, taiga (9010). Här är skogen äldre, flerskiktad och med flera signalarter och typiska arter för naturtypen.

Delområde 2b utgörs av två ytor med barrskog av varierande ålder som hyser vissa naturvärden men som inte kvalificerar sig som Natura 2000-naturtyp. Den norra ytan, vid Kvillebro, består av kalkbarrskog på grönsten. Här växer rikmarksarter som blåsippa, myskmadra, sårläka och vippärt. Beståndet närmast sjön är nyckelbiotop. Här finns enstaka spärrgreniga ekar, gammal tall och gran, rikligt med död ved av barr och triviallöv på blockrik mark. Ytan

i söder angränsar i norr till badplatsen, här finns en äldre barrblandskog med inslag av skogsek, asp och björk och rikligt med död ved. Även denna yta utgör en del av en större nyckelbiotop.

Stora delar av delområde 2c och 2d består av likåldriga tall- eller granplanteringar med låga naturvärden. Inom 2c finns ett område med äldre mer naturskogsartad skog. Inom delområdets centrala delar finns glest bevuxna hållar med senvuxen tall. Längs reservatsgränsen i norr är hassel och större bestånd med blåsippor vanliga. 2 d ligger på privatägd mark.

Bevarandemål

- Arealen av taiga (9010) ska vara minst 15,6 hektar.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat med ett välutvecklat buskskikt.
- Skogen ska bestå av olika trädarter av barr och löv till följd av naturlig störningsdynamik och succession.
- Det ska finnas rikligt med gamla träd, död ved i olika successionsstadier, samt hålträd.
- Det ska finnas tämligen allmänt med typiska arter av artgrupperna kärlväxter, lavar, svampar och mossor i taiga (9010).
- Det ska finnas rikmarksarter av kärlväxter och marksvampar i grönstensområden.
- Hydrologin ska i reservatet vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Skötselåtgärder

- Åtgärder i trädskiktet för att gynna ett större inslag av lövträd.
- Ekar friställs från skuggande träd i syd- och eller/väst.
- Död ved ska i regel lämnas kvar i området. Se undantag vad gäller gran i nästa punkt.
- Storskaliga angrepp av granbarkborre får begränsas genomfällning och barkning av angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Nyligen angripna granar ska i första hand lämnas i naturreservatet men får i undantagsfall transporteras ut om angreppet kan utgöra ett hot mot skyddsvärda granar i reservatet.
- Återvätning genom igenläggning eller täppning av diken bör utredas.
- Skogsbete med nötkreatur är gynnsamt, särskilt i de grönstenspåverkade delarna.
- Naturvårdsbränning bedrivs där det är lämpligt och förenligt med friluftsvärdena.
- Det finns ett behov av inventering av marksvampar i hela reservatet.

Skötselåtgärder som berör skog ovan utgör endast rekommendationer i delområde 2d och eventuella åtgärder behöver förankras i separata avtal mellan Länsstyrelsen och markägare.

3.3 Skötselområde 3: Sumpskog (5,2 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av tre delområden på blöt mark. Delområde 3a är uppdelad på tre ytor med relativt ung, påverkad sumpskog på kommunal mark. Även delområde 3b utgörs av sumpskog men på privatägd mark. Sumpskogsytorna 3a – 3b är registrerade i Skogsstyrelsens sumpskogsinventering och klassade som sumpskog, naturvärdesklass 2. Bestånden domineras av glasbjörk eller gran med inslag av sälg och klibbal. Vanliga arter är kärrull, veke- och knapptåg, blåtåtel och kråklöver. Det finns även mer ovanliga arter som till exempel korallrot, källpraktmossa, vattenblink, stubbspretmossa, knärot. Delområde 3c är en sjömad i anslutning till Skärnviken i sjön Kvillen. Den ingår i våtmarksinventeringen och har bedömts hysa ”vissa naturvärden”. Samtliga delytor i område 3 klassas som utvecklingsmark då de inte når upp till kraven för natura 2000-naturtyp.

Bevarandemål

- Sumpskogens hydrologi ska vara relativt ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.
- Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat.
- Det ska finnas rikligt med död ved i olika successionsstadier, samt hålträd.
- Skogen ska bestå av olika trädarter till följd av naturlig störningsdynamik och succession.

Skötselåtgärder

- Igenläggning eller täppning av diken om möjligt.
- Skapa mer död ved genom olika naturvårdsmetoder såsom ringbarkning toppkapning etc.
- Hävd av maden genom slåtter eller bete skulle vara positivt.

Skötselåtgärder som berör skog ovan utgör endast rekommendationer i delområde 2d och eventuella åtgärder behöver förankras i separata avtal mellan Länsstyrelsen och markägare.

3.4 Skötselområde 4: Friluftsområde (8,8 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av kommunal badplats med parkering vid sjön Kleven, området uppe på klinten med café, toalett och tillhörande parkering, tre stugor, de båda skidbackarna och en grusplan som använts som tillfällig parkering vid högsäsong. Skötselområdet omfattar även skogsmark med låga naturvärden där friluftslivet är prioriterat och där nya anordningar kan komma att uppföras.

Bevarandemål

Se bevarandemål för friluftslivet.

Skötselåtgärder

Se skötselåtgärder för friluftslivet.

3.5 Skötselområde 5: Ängsmark (8,3 ha)

Beskrivning

Delområdet består av tidigare inägomark som idag utgörs av tre åkrar och igenväxta partier med ädellövskog och ängsbarrskog. I den sydöstra delen finns åkrar som brukas som vall idag. Här finns täta lövskogspartier som döljer spärrgreniga ekar och hamlade askar. En mindre del betas. I reservatets nordvästra del finns ett område som fortfarande kallas Kvillängen (detta sträcker sig även utanför reservatet), sannolikt fanns här förr ett kvillsystem med ängsmader. Idag finns här igenväxt ängsbarrskog.

Bevarandemål

- Fältskiktet ska präglas av hävd, vara blomrikt och erbjuda födoresurser till pollinatörer och andra insekter i området.
- Värdefulla träd till exempel bärande och blommande träd, hagmarksträd, hamlade träd, hålträd och grova träd ska finnas. Även äldre "kjolgranar" med naturvärde sparas.
- Blommande och/eller vindskyddande buskar eller bryn ska finnas.
- Ingen igenväxningsvegetation ska förekomma.

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- Omställning av åker till äng där det är möjligt, i andra hand bete. Omställningen kan innebära insådd av olika ängsväxter från lokalt insamlat frö.
- Kraftigt gödslade åkrar får utmagras genom grävning. Den gödslade matjorden läggs underst med den magra mineraljorden överst alternativt för man bort näringsrika matjorden.
- Lämpliga gamla eller vidkroniga träd av framför allt ek, samt ersättare i olika generationer friställs så att trädens syd- och västsidor hålls solbelysta. Dessa ytor underhålls vid behov.
- Friställning och återhamling av gamla hamlade askar där det finns behov. Nyhamling av askar i lämplig ålder i anslutning till de gamla för att säkerställa en kontinuitet.

Löpande skötsel

- Ängsslåtter i första hand, i andra hand bete. Betesfria år eller år utan slåtter får förekomma vid behov, detta i syfte att främja rik blomning eller till exempel 1-3 år direkt efter en etablering av flerårig blomsteräng. Efterbete av ängsmark får förekomma.
- Eventuell förstärkning av boplatser för pollinatörer genom uppsättning av bihotell eller sandvallar.

3.6 Skötselområde 6: mindre vattendrag (0,3 ha)

Beskrivning

Området utgör den del av reservatet som sammanfaller med vattendraget och även utgör en del av Natura-2000 området Alsteråns vattensystem (SE0330218). Området utgör en av de finaste strömhabitaten utmed Alsterån.

Bevarandemål

- Arealen av mindre vattendrag (3260) ska vara minst 0,3 hektar.
- Vattendraget ska ha en naturlig flödesdynamik med återkommande högflödesperioder som innebär att svämplanet återkommande översvämmas.
- Sten, block och/eller död ved ska finnas i riklig mängd i och vid vattendraget.

- Artsammansättningen i vattendraget ska vara naturlig med förekomst av typiska arter för naturtypen.
- Främmande arter ska inte introduceras och befintliga sådana ska inte ha mer än försumbar påverkan på vattendragens artsammansättning, konkurrenssituation och funktion.

Skötselåtgärder

- Biotopförbättrande åtgärder som till exempel tillförsel av död ved får utföras inom hela skötselområdet.

4. Friluftsliv

Beskrivning

Reservatet är ett välkänt friluftsområde som har många besökare under större delen av året. Skidanläggningen har inte varit i bruk på många år men reservatet är fortfarande ett populärt utflyktsmål för pulkaåkning vid snö. Vid utflyktsborden äts medhavd fika och vid eldplatserna grillar man korv.

Även på sommaren kommer många besökare, kanske framför allt till den väl iordningsställda badplatsen där det finns parkering, lekplats, vindskydd, rastplats, eldstad och badbrygga.

Under vår och höst lämpar sig den kuperade skogsterrängen väl för vandring, löpning eller cykling. Det finns en vandrings slinga på 2,5 km i reservatet och en 5 km lång slinga runt sjön Kleven. Genom reservatet löper Högsbyleden, en åtta mil lång vandringsled som slingrar sig genom Högsby kommun.

Reservatet når i sydväst fram till sjöarna Kvillen och Kleven samt Badebodaån som ligger inom Alsteråns huvudavrinningsområde. Vid provfiske i Kleven har bland annat abborre och gädda fångats. Sjöarna ingår i Abodaortens fiskevårdsområde, för att fiska här krävs fiskekort.

Reservatet används till orientering och över området finns en orienteringskarta från 2017.

Toaletter finns uppe på berget på parkeringen vid caféet, denna är öppen sommartid. Toalett finns även på badplatsen och är öppen under badsäsong. En ny trädhöjdsbana finns i anslutning till parkeringen.

Uppe på berget finns Aboda klint Café som öppnade den 1 juli 2023 i ny regi. Caféet har en handikappramp och är anpassad för rullstol. Här erbjuds fika även för hundgäster. Caféet har öppet under sommartid.

Caféinnehavarna planerar att erbjuda reservatets gäster möjlighet till flera aktiviteter i framtiden, till exempel zipline.

Bevarandemål

- Anläggningar för friluftslivet ska smälta väl in i naturmiljön och landskapet.
- Minst en väl underhållen parkeringsplats ska finnas i anslutning till reservatet.
- Markerade stigar, informationstavlor och anordningar för friluftslivet samt gränsmarkeringar ska vara i gott skick och digitalt tillgängliga.
- Informationen om området och dess natur- och kulturvärden ska öka medvetenheten om naturens värden och underlätta för besökare att lätt hitta rätt.
- Upplevelsevärden knutna till tyst naturmiljö med synlig stjärnhimmel utan ljusföroreningar ska bestå.

Skötselåtgärder

- Regelbunden tillsyn och underhåll av anordningar såsom informationstavlor, parkeringsplatser, grillplatser med mera.
- Träd och grenar som bedöms som farliga i anslutning till markerade stigar, vägar och anordningar kan åtgärdas och i första hand beskäras eller kapas till högstubbar. Den döda veden lämnas då i området som livsmiljö för flora och fauna där det inte påverkar framkomligheten.
- Vid planering av anläggande av besöks- och aktivitetsanordningar ska åtgärdens inverkan på naturvärden utvärderas. Samordning ska ske med Länsstyrelsens reservatsförvaltare.
- Rójning/ryckning av buskar, sly, tallplantor och smågranar samt ängsskötsel är positivt för floran i skidbackarna.
- Nya konstruktioner ska bestå av i första hand naturvänliga material.
- Nattbelysning i reservatet ska undvikas.
- Aktiviteter och anläggningar som orsakar störande och/eller långvarigt buller ska undvikas.

5. Dokumentation och uppföljning

5.1 Ansvarsfördelning

Förvaltningen av reservatet delas av Länsstyrelsen och Högsby kommun som har olika ansvarsområden. Länsstyrelsen ansvarar för och bekostar naturvårdande skötsel som gynnar områdets naturtyper och arter. Högsby kommun ansvarar för att underhålla och anlägga friluftslivsplaneringar. En

mer detaljerad ansvarsfördelning regleras i särskilt avtal mellan myndigheterna.

5.2 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Vid åtgärder och uppföljning av skötselåtgärder ska förvaltaren dokumentera:

- var, hur och när åtgärder/uppföljning utförts
- vem som utfört åtgärder/uppföljning
- kostnad och finansiering för utförd åtgärder/uppföljning.

Åtgärder som inte utförs av förvaltaren ska dokumenteras genom att utföraren på begäran redovisar utförda åtgärder, exempelvis bete, slätter och hamling.

5.3 Uppföljning av bevarandemål

Förvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål samt eventuellt behov av anpassning av skötseln. All uppföljningsverksamhet inom reservatet dokumenteras.

5.4 Revidering av skötselplan

Om tillsyn eller uppföljning visar att det finns behov av anpassning av skötseln för att uppnå syftet med naturreservatet kan skötselplanen revideras.

6. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter, signalarter, arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv, arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter samt andra intressanta arter inom naturreservatet Aboda. Artlistan är sammanställd med data från 1960-01-01 – 2025-02-20.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2020.

Rödlistekategori:

- EX = utdöd (extinct)
- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)

NT = nära hotad (near threatened)
DD = kunskapsbrist (data deficient).

S: Signalart enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen.

N2000: Arter som står upptagna i bilaga 2 till art- och habitatdirektivet. Det vill säga en art av sådant unionsintresse att särskilda bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses.

ÅGP: Arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori	Signalart	Övrigt
Kärlväxter				
<i>Goodyera repens</i>	Knärot	VU		
<i>Lathyrus niger</i>	Vippärt	NT		
<i>Ulmus glabra subsp. glabra</i>	Vanlig skogsalm	CR		
<i>Hypericum montanum</i>	Bergjohannesört	NT		
<i>Pyrola chlorantha</i>	Grönpyrola		S	
<i>Galium odoratum</i>	Myskmadra		S	
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	EN		
<i>Taraxacum canaliculatum</i>	Sorgmaskros	EN		
<i>Hedera helix</i>	Murgröna		S	
<i>Sanicula europaea</i>	Sårläka		S	
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåsippa		S	
Mossor				
<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	Källpraktmossa		S	
<i>Homalothecium sericeum</i>	Guldlockmossa		S	
<i>Dichelyma capillaceum</i>	Hårklommossa			ÅGP/N2000
<i>Antitrichia curtipendula</i>	Fällmossa		S	
<i>Homalia trichomanoides</i>	Trubbfjädermossa		S	
<i>Herzogiella seligeri</i>	Stubbspretmossa		S	
<i>Leucobryum glaucum</i>	Blåmossa		S	
<i>Porella platyphylla</i>	Trädporrella		S	
<i>Porella cordaeana</i>	Stenporrella		S	
Lavar				
<i>Arthonia vinosa</i>	Rostfläck		S	
<i>Lecanographa amylacea</i>	Gammelekslav	NT		
<i>Dendrographa decolorans</i>	Grå skärelav		S	
<i>Schismatomma pericleum</i>	Rosa skärelav	NT		
<i>Sclerophora coniophaea</i>	Rödbrun blekspik	NT		
<i>Sclerophora pallida</i>	Gulvit blekspik	VU		

<i>Acolium inquinans</i>	Sotlav		S	
<i>Calicium adpersum</i>	Gulpudrad spiklav		S	
<i>Bacidia rubella</i>	Lönnlav		S	
<i>Cliostomum corrugatum</i>	Gul dropplav	NT		
<i>Mycobilimbia pilularis</i>	Stor knopplav		S	
<i>Hertelidea botryosa</i>	Vedskivlav	NT		
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT		
<i>Nephroma parile</i>	Bårdlav		S	
<i>Caloplaca lucifuga</i>	Skuggorangelav	NT		
<i>Gyalecta flotowii</i>	Blek kraterlav	VU		
<i>Gyalecta ulmi</i>	Almlav	VU		
<i>Biatoridium monasteriense</i>	Klosterlav	VU		
<i>Chaenotheca hispidula</i>	Parknål	NT		
<i>Calicium quercinum</i>	Ekspik	VU		
<i>Cladonia parasitica</i>	Dvärgbägarlav	NT		
Svampar				
<i>Fistulina hepatica</i>	Oxtungssvamp	NT		
<i>Fomitiporia robusta</i>	Ekticka	NT		
<i>Inocutis dryophila</i>	Kärnticka	VU		
<i>Phellinidium ferrugineofusum</i>	Ullticka	NT		
<i>Porodaedalea pini</i>	Tallticka	NT		
<i>Skeletocutis odora</i>	Ostticka	VU		
<i>Haploporus tuberculosus</i>	Blekticka	NT		
<i>Sparassis crispa</i>	Blomkålssvamp		S	
<i>Aleurocystidiellum disciforme</i>	Ekskinn		S	
<i>Sarcodon imbricatus s.str.</i>	Fjällig taggsvamp s.str.		S	
<i>Clavulinopsis helvola</i>	Hagfingersvamp		S	
<i>Amanita phalloides</i>	Lömsk flugsvamp			
<i>Hygrocybe ceracea</i>	Spröd vaxskivling			
<i>Hygrophorus russula</i>	Kremlevaxskivling	NT		
<i>Cuphophyllus virgineus s.str.</i>			S	
<i>Ramaria botrytis s.lat.</i>	Druvfingersvamp	NT		
<i>Osteina undosa</i>	Vågticka	VU		
<i>Leptoporus erubescens</i>		NT		
<i>Phaeolus schweinitzii</i>	Grovticka		S	
<i>Dichomitus campestris</i>	Hasselticka		S	
<i>Artomyces pyxidatus</i>	Kandelabersvamp	NT		
<i>Russula virescens</i>	Rutkremla		S	
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	Orange taggsvamp	NT		
<i>Hydnellum scabrosum</i>	Skrovlig taggsvamp	NT		ÅGP
<i>Sarcodon squamosus</i>	Motaggsvamp	NT		

Insekter				
<i>Sinodendron cylindricum</i>	Noshornsoxe		S	
<i>Philereme vetulata</i>	Grå klaffmätare	NT		
<i>Hesperia comma</i>	Silversmygare	NT		
<i>Acrobasis sodalella</i>	Grått ekbladsmott	NT		
<i>Zygaena lonicerae</i>	Bredbrämad bastardsvärmare	NT		
Fåglar				
<i>Apus apus</i>	Tornseglare	EN		
<i>Vanellus vanellus</i>	Tofsvipa	VU		
<i>Larus argentatus</i>	Gråtrut	VU		
<i>Larus canus</i>	Fiskmås	NT		
<i>Accipiter gentilis</i>	Duvhök	NT		
<i>Haliaeetus albicilla</i>	Havsörn	NT		ÅGP
<i>Dryobates minor</i>	Mindre hackspett	NT		
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT		
<i>Corvus corone</i>	Kråka	NT		
<i>Poecile palustris</i>	Entita	NT		
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Grönsångare	NT		
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Svartvit flugsnappare	NT		
<i>Emberiza citrinella</i>	Gulspurv	NT		

7. Referenslista

Wik N-G., Bergström, U., Bruun, Å., Claeson, D., Jelinek, C., Juhojuntti, N., Kero, L., Lundqvist, L., Stephens, M.B., Sukotjo, S. & Wikman H. 2005. Beskrivning till regional berggrundskarta över Kalmar län. Ba 66. Sveriges Geologiska undersökning.

Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Hedin, J., Niklasson, M. & Bengtsson, V. 2018. Veteranisering – verktyg istället för tid. Fauna & Flora. 113:2, 13 -25.

Forslund, M (red). 1997. Natur i Östra Småland. Naturvårdsprogram för Kalmar län. Länsstyrelsen i Kalmar län

Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog, naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping

Wäglind, J. 2022. Naturvärdesinventering inför framtagande av en reviderad skötselplan för naturreservatet Aboda i Kalmar län. Rapport. Länsstyrelsen Kalmar län.

Arén, L. 2018. Naturguide i Högsby. Högsby kommun, Miljö- och byggkontoret.

Holmgvist, M. 2007. Naturvårdsplan Högsby kommun 2007. Högsby kommun.

Carlsson, R-G., Fasth, T., Johansson, K-A. & Stridwall, A. 2014. Inventering av rödlistade fjälltaggsvampar i Kalmar län 2012-2013. 2014:16. Länsstyrelsen Kalmar län.

Nitare J. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rödlistade fjälltaggsvampar. Rapport 5609. Naturvårdsverket

Wetterin, M., Hylander, K. & Weibull, H. Åtgärdsprogram för bevarande av hårklomossa. Rapport 5402. Naturvårdsverket

Webbplatser

Artdatabanken, rödlistade arter, <http://artfakta.artdatabanken.se/>

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöregistret (KMR)

Artportalen, <http://www.artportalen.se/>

Geologiska data, <http://www.sgugeolagret.se/GeoLagret/>

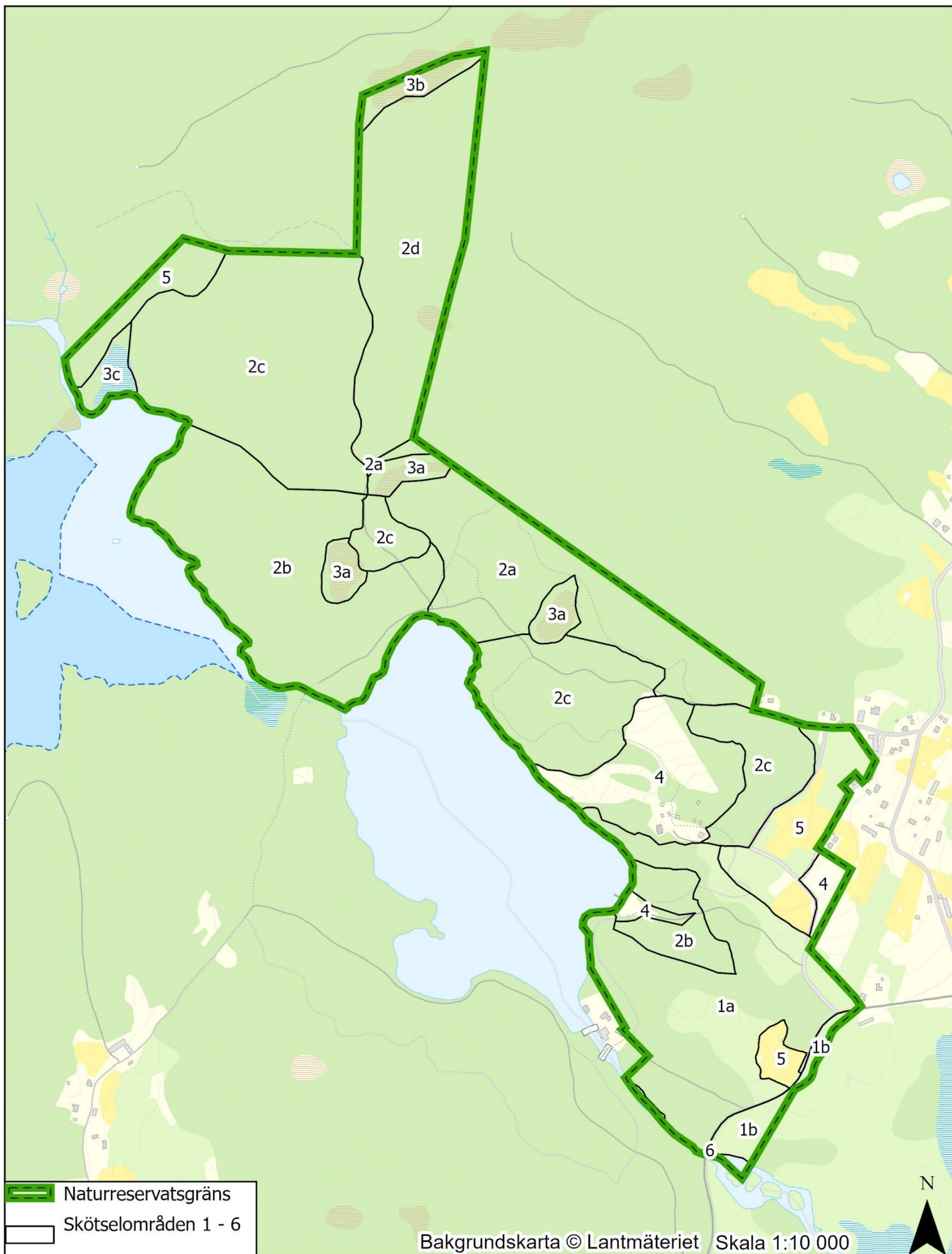
8. Bilagor

5.1 Skötselplankarta

5.2 Naturtypskarta

Skötselplankarta Naturreservatet Aboda

Länsstyrelsen
Kalmar län

Natura-naturtypskarta Naturreservatet Aboda

Bilaga 5:2
Tillhör Länsstyrelsens ärende
dnr 8164-2023

